

JÖSZ INTÉZET

SZLADITS KÁROLY

EMLÉKÉV

Absztrakt kötet

A JÖSz Intézet Szladits Károly
Emlékévének ösztöndíjas tanulmányai
2023

Tisztelt Olvasó!

A JÖSz Intézetet a 2021. évben hozta létre a JÖSz Alapítvány abból a célból, hogy egy külön szervezeti egység keretében járuljon hozzá a hazai és határon túli jogtudomány fejlődéséhez, a tudományos közösség szervezéséhez és a tudományterületek közötti párbeszéd támogatásához, egyúttal pedig adekvát és eredeti válaszokat adjon korunk legfontosabb kérdéseire.

A JÖSz Intézet működése során kutatási és kutatás támogató tevékenységet lát el, szervezi az Alapítvány kiadói tevékenységét, publikációs felületet biztosít fiatal kutatóknak és egyetemi hallgatóknak, valamint ösztöndíjak és kutatóprojektek segítségével támogatja a tudomány iránt érdeklődő fiatal jogászokat.

Intézetünk az elmúlt években számos kutatócsoportot és egyéni kutatást támogatott, egyedülálló akadémiáin keresztül pedig a modern kor legjelentősebb területeit ismerő és megértő jogászokat képzünk.

Intézetünk létrejötte után nem sokkal, egyik első önálló programjaként elindította egy éves, tematikus rendezvénysorozatát, a Szladits Károly Emlékévet, mellyel a magyar és európai jogtudomány egyik legnevesebb professzorának élete és munkássága előtt tisztelegünk. Ezen rendezvénysorozatunk keretében tematikus tanulmányi kirándulások és műhelyek segítségével igyekeztünk megismertetni Szladits Károly munkásságát az érdeklődő fiatalokkal, egyúttal pedig egy egyedülálló ösztöndíjprogram keretében támogattunk fiatal, tehetséges kutatókat szakmai kibontakozásukban. Ezen kutatások nyomán az idei évben egy tanulmánykötetet szándékozunk megjelentetni. Ezen kötet absztraktjait ajánlom jelen dokumentum keretében jószíval a Tisztelt Olvasó figyelmébe!

Dr. Kolláth Mihály Gábor
Főigazgató

Bajnóczi András Péter

A fizetéseképtelen vagy fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került vállalkozások szerkezetátalakítására (restrukturálására) irányuló eljárás Magyarországon, az Európai Unió irányelve és más országok hasonló eljárásainak tükrében

A tanulmány definiálja a szerkezetátalakítási eljárást, tárgyalja az Európai Unió szerkezetátalakítási irányelvét megelőző, a tagállami fizetéseképtelenségi jogok harmonizációjára irányuló törekvéseit, és vizsgálja az irányelv magyarországi átültetését. A dolgozat az irányelvet és a magyar szabályozást kontextusba helyezi a szerkezetátalakítási eljárás kialakulásának összefoglalásával és párhuzamot von az Egyesült Államok szerkezetátalakítási szabályozásával. Az eljárás fentieknek megfelelő ismertetése és az általa kezelt problémák bemutatása után az eljárás mechanizmusai mögötti érdekkonfliktusokkal foglalkozik, valamint azzal, hogy milyen körülmények között lehet megoldás a szerkezetátalakítási eljárás.

Az Európai Unió hosszú jogalkotási folyamat eredményeként az Egyesült Államok hasonló fizetéseképtelenségi megoldásának mintájára megalkotta a szerkezetátalakítási eljárásról szóló irányelvet, amely azóta a magyar jogrendszerbe is átültetésre került. A vállalkozás szerkezetátalakításának célja, hogy egyfajta szűrőmechanizmusként az egyébként életképes vállalkozást megmentse, míg a gazdaságilag életképtelen vállalkozástól tehermentesítse a piacot.

Az adós és a hitelezők közötti hatékony kötelezettségrestrukturálás elemzése során szó esik a korai szakaszú eljárásról, a moratóriumról, a szerkezetátalakítási tervről, az adós birtokban maradásáról, az ügyvezetés folytonosságáról, a hitelezői osztályokról, a kényszeregyezés létrehozásáról, valamint az új finanszírozásról.

A fenti megoldások jelentősen hozzájárulnak ahhoz, hogy a felek ne likvidációs, hanem reorganizációs típusú megközelítést alkalmazzanak a fizetéseképtelenné váló adóssal szemben.

Az eljárás tulajdonsága, hogy összetett érdekkonfliktus-rendszert szabályoz, amiben ellentétes érdekek jelentkeznek az adós és a hitelező, valamint a hitelező és hitelező közötti síkon is. A jól működő szerkezetátalakítási rendszerben a felek a lehető legkisebb költséggel megállapodnak az eljárás lefolytatásához szükséges minimumkövetelményekben.

Bíró Vivien:

„Úton a modernizáció felé: A favor testamenti elv érvényesülése az elektronikus végrendekezés tükrében”

Tanulmányomban az elektronikus végrendekezés magyar jogrendszerbe történő szabályozásának lehetőségét kutatom, kiindulópontként tekintve azt a tényt, hogy a rohamos technológiai fejlődés mellett egyre sürgetőbb kérdés egy a társadalmi elvárásoknak megfelelő és kellően innovatív megoldás kidolgozása a klasszikus, római alapokon nyugvó kérdéskör – a végrendekezés - vonatkozásában. Az elektronikus végrendelet a mai digitális és technológiai feltételekkel megvalósítható, ezért álláspontom szerint az európai és hazai törvényhozóknak minden okuk meg van arra, hogy nemzetközi tapasztalatokból merítsenek, mint ahogy a külföldi törvényhozók gyakran keresnek más államoktól összehasonlító útmutatást.

Példaként tekintek az Amerikai Egyesült Államokban kialakított szabályozási koncepciókra, emellett kitekintek más államokban – Ausztrália, Dél-Afrikai Köztársaság, Kanada, Új-Zéland – hatályos szabályokra, valamint az elektronikus végrendekezés multidiszciplináris témakörének kutatása során véleményem szerint elengedhetetlen olyan alapvető informatikai fogalmak tisztázása, mint például metaadat.

Kutatásomban jogeseteken keresztül ismertetem az amerikai és más államok jogában meghonosodott – olykor adott államokban eltérő – normákat, végig veszem a lehetséges megoldásokat, kifejtem álláspontomat potenciálisan alkalmazható lehetőségekről.

Frész Lőrinc

A non-fungible tokenek szerzői jogi kérdései és egyéb jogi vetületei

A non-fungible tokenek (magyarul nem helyettesíthető tokenek), azaz NFT-k – mint új technológiai jelenség – 2021. márciusában lettek felkapottak, azonban a technológia és az ahhoz szükséges infrastruktúra már jóval korábban létezett. A tanulmány elsődleges célja, hogy bemutassa az NFT-k világát és az ahhoz kapcsolódó szerzői jogi és társadalmi aggályokat.

A NFT működésének megértéséhez a blockchain technológia, az okosszerződés és a Web3 részletes elemzésére is szükség van, a nem helyettesíthető tokenek definíciójának megalkotása céljából elengedhetetlen. Szerzői jogi relevanciáját a definícióból kiindulva, az ahhoz tartozó jogeseteken, releváns joggyakorlaton és a szakirodalom elemzésén keresztül mutatom be. Meghatározásra kerül mind a jogvédelem tárgya, mind az egyes személyhez- és vagyoni jogokhoz fűződő viszonya, valamint a mesterséges intelligencia általi képalkotás NFT specifikus jogi kérdései is terítékre kerülnek.

A tanulmány záró gondolataiként felhívom a figyelmet a nem helyettesíthető tokenekkel való visszaélésekre és az olyan jogterületekre, amelyekre kiterjedhet ezen technológia hatása. Megállapítom, hogy a jog területén jelenleg nem hozott áttörést, azonban nem is elvitatható a formáló ereje. Mint minden fiatal technológiával kapcsolatban, itt is az idő és a jogalkotó dönti el miképpen is lehet hasznosítani az NFT-ket.

Giovannini Máté

A megbízás nélküli ügyvivő felelősségi rendje a modern magánjogban, különös tekintettel a Ptk. szabályozására

Tekintve, hogy alapvetően az ügyeinek ellátásában akadályozott fél érdekeinek védelme céljából intézményesen szabályozott kvázi-kontraktuális tényállás megvalósulása szükségszerűen együtt jár a privátautonómia sérelmével, a jogosulatlanul beavatkozó felelősségének meghatározása kihívás elé állítja a mindenkori jogászokat.

A tanulmány a megbízás nélküli ügyvivő felelősséget előirányzó kritériumrendszert vizsgálja, kísérletet tesz a felelősség szigorodó tendenciája háttérében álló jogalkotói megfontolás rekonstruálására. Elemzésünket a római jog forrásainak áttekintésével kezdjük, majd a főbb kontinentális polgári törvénykönyvek — Code civil, ABGB, BGB, OR, Código civil, Codice civile — és a hazai magánjogi előzményeket, illetve a bírói gyakorlat megoldásait mutatjuk be, végül részletesen foglalkozunk hatályos Polgári Törvénykönyvünk vonatkozó rendelkezéseivel. Észrevételeink de lege ferenda javaslatokként is szolgálhatnak.

Kósa Dorottya:

A szerződési szabadság elméleti modellje és annak gyakorlati megvalósulása, különös tekintettel az általános szerződési feltételekkel való szerződéskötésre

A szerződési szabadság elméleti modellje és annak gyakorlati megvalósulása, különös tekintettel az általános szerződési feltételekkel való szerződéskötésre című tanulmányban a szerződési szabadság modelljének átfogó vizsgálatára vállalkoztam. A kutatás során a témát (i) a szerződési jog és a magánjog közjogiasodásának megalapozásával, illetve (ii) a szerződési szabadság elméletének kifejtésével és (iii) az elv gyakorlatban történő megvalósulásának részletezésével elemeztem. Utóbbi keretében az általános szerződési feltételeknek, mint a szerződési jogi gondolkodás alapját képző szerződési szabadság elvének kiteljesedését alapjaiban korlátozó intézménynek a szerződési akaratra és a tartalomszabadságra vonatkozó vizsgálatára került sor.

A kutatás kiindulópontjában a szerződési szabadság elvének gyakorlatban történő megvalósulásának vizsgálata állt, illetve az általános szerződési feltételeknek a szerződési szabadság terhére történő térnyerésének bemutatása. Az általános szerződési feltételek alkalmazása a szerződési jogi gondolkodás alapját képző szerződési szabadság elvének kiteljesedését alapjaiban korlátozza. Az általános szerződési feltételek azonban a tömegtermelés elterjedésével párhuzamosan, nagymértékben hódították meg az egyedi ügyekben megkötött szerződések tartalmát, ezzel növelve a szerződési szabadság pajzsán jelenlévő repedéseket. Ebből következett a szerződési szabadság modellje és az általános szerződési feltételek közötti konfliktus: míg előbbi a magánautonómia lehető legnagyobb mértékben történő kiteljesedését juttatja érvényre, addig utóbbi erőteljesen csökkenti a feleknek a szerződéskötésre, annak tartalmára és formájára, a szerződő partner megválasztására vonatkozó szabad elhatározásának érvényesülését. Ez a konfliktus pedig szükségszerűen megalapozta a szerződési szabadság modelljének komplex vizsgálatát.

Stipkovits Tamás

A jogi szabályozás szerepe és jelentősége a start-up, spin-off és kkv. vállalkozások tükrében

Gazdaság és jog szoros kapcsolatából következik, hogy a jognak mindig kellő nyitottsággal kell viszonyulnia a gazdaság oldaláról érkező jelenségek és igények irányába. Az Alaptörvény soraiban tetten érhető a gazdasági alkotmányosság, így a szociális piacgazdaság megvalósulása érdekében a vállalkozáshoz való jog, mint alapjog különleges szerephez jut. A vállalkozáshoz való jognak van egy alanyi jogi és egy intézményi oldala, utóbbit ugyan jogi eszközökkel kikényszeríteni nem lehet az államtól, mégis valamennyi állam jól felfogott érdeke, hogy minél hatékonyabban biztosítsa a vállalkozóvá válás és a vállalkozói tevékenység folytatásának jogát.

A korlátolt felelősségű társaság kapcsán az érdemi törzstőkeminimum követelménye a kkv. szektor számára releváns kérdés. A fenti tapasztalatokra, alapozva jó elgondolásnak tartom azt, hogy érdemi törzstőke követelményekkel a (mikro,) kis- és középvállalkozásokat nagyobb erőforráskoncentrációra szorgalmazza a jogalkotó (pl.: több vállalkozó alapítson egy céget.) Az egyéni vállalkozás és egyéni cég viszonyában az a meglátásom, hogy az egyéni vállalkozást azon mikrovállalkozók számára kéne meghagyni, mint rugalmas vállalkozási forma, akik nem foglalkoztatnak mást és az egyéni céget tetszhalott állapotából felkeltve azon vállalkozók számára kéne biztosítani, akik foglalkoztatnak munkavállalókat, valamint a bedolgozó családtag védelmét vissza kellene állítani.

A start-up vállalkozások számára a korlátolt felelősségű vállalkozás a korai stádiumban a releváns vállalkozási forma. Habár a start-up sokáig tengődhet a „halál völgye” ciklusban és a start-uppal való üzletelés bizonytalanságának közismertségére, valamint az „idénymunkára” való igény felmerülése végett érdemes lehet megfontolni egy egyszerűsített zártkörűen működő részvénytársaság létrehozását start-upok számára így lenne lehetőség az „idénymunkások” ellentételezésére a külföldön működő Employee Stock Option Plan mintájára.

A spin-off vállalkozások kapcsán pedig fontos hogy elkülönülten kezeljük a start-upvállalkozástól a dolgozatban kifejtett sajátosságok végett. Fontos hogy az innováció fogalmát folyamatosan újragondoljuk, hiszen állandóan változik a megítélése a világ rohamos fejlődésével.

Török - Tóth Soma:

„Egy mindenkiért, mindenki egyért” – polgári jog az ökológiai célok szolgálatában

Az emberiség jövőjét az ún. megatrendek, azaz olyan, tartósan kibontakozó globális jelenségek alakítják, amelyek következményei megkerülhetetlenek. Noha ezek körének pontos meghatározása rendszerint szemlélet kérdése – ettől függően kerülhet így ebbe a körbe például a népességgrobbanás, az urbanizáció, az élelmezés vagy a mezőgazdaság iparosodása –, a napjainkat és jövőnket döntően befolyásoló nagy folyamatok közül jelentőségüket tekintve minden bizonnyal az exponenciális ütemű technológiai fejlődés és a hatásait mind látványosabban érzékeltető, sokösszetevős ökológiai válság állnak a dobogó legfelsőbb fokain.

Amíg azonban a legújabb polgári jogi irodalom a technológiai fejlődés generálta kérdéseket igen kiterjedt módon, mélységeiben tárgyalja, addig az ökológiai válság polgári jogi vonatkozásainak vizsgálatától föltűnően tartózkodik. Ennek oka vélhetően abban keresendő, hogy megoldást az ökológiai válságra az érintettek köre – tekintettel arra, hogy a környezet védelme közügy – leginkább az államtól, illetőleg nemzetközi összefogásoktól remél. A polgári jog pedig ehhez képest jellegénél fogva individualista jogág, amely a jogászai közmegegyezés szerint a magánérdekek védelmére szolgál. A környezeti krízis jogi aspektusainak feltárása eddig így jobbára a nemzetközi és európai jogi, a közigazgatási jogi, ezek hozzávetőleges keresztmetszetében pedig a környezetjogi szakirodalomra maradt.

A tanulmányban azt vizsgáltam, hogy ebben a felállásban, ilyen szereposztás mellett milyen lehetőségei vannak a polgári jognak az ökológiai célok megvalósítása terén – alkalmas-e e célok elérésére ilyen erőviszonyok között a polgári jog. A kérdéskört kontextusba helyezendő, ismertettem így a közjog és a magánjog elhatárolásának régi-új, de szinte folyamatosan napirenden lévő problematikáját, majd pedig a környezetvédelmi indíttatású állami beavatkozás eszközeit és módszereit is. A tanulmány ezt követő fejezeteiben megvizsgáltam azokat a strukturális, funkcionális és működésbeli jellemzőket, amelyek a polgári jog környezetvédelmi célú felhasználásával szemben kételyekre adhatnak okot, áttekintettem továbbá azokat a társadalmi és gazdasági tényezőket, amelyek bizonyos vélekedések szerint kifejezetten hátráltathatják a polgári jog ökológiai célzatú alkalmazását.

A JÖSz Intézet Szladits Károly Ösztöndíjának keretében tehetséges fiatal jogászok és joghallgatók részesültek nyolc hónapon keresztül havi 60 ezer, valamint 100 ezer forint összegű ösztöndíjakban.

Jelen kötet a Szladits Károly Ösztöndíj díjazottjainak műveit tartalmazza.

Amennyiben felkeltette figyelmét a jövőben megjelenő tanulmánykötetünk az intezet@josz.org email címen jelezve rendelhet nyomtatott valamint digitális példányt a JÖSz Intézettől.

Szladits Károly Ösztöndíj Absztrakt Kötet

Kiadja: JÖSz Intézet

A jelen kötetben megjelent szövegek szerzői jogi védelem alatt állnak, felhasználásuk engedélyköteles!

Szerkesztette: Dr. Kolláth Mihály Gábor

Lektorálta: Dr. Cseh Dorina Zita

intezet.josz.org

SZLADITS KÁROLY

EMLÉKÉV